Eda kommun

Strategisk plan 2024–2026

Planeringsprocessen 3
Omvärldsanalys 3
Ekonomiska utsikter 4
Förändrade statsbidrag inför 2024 4
Prisutvecklingen överstiger skatteintäkternas nominella ökning 4
Fallande inflation blir avgörande för vändning 2025 5
Fortsatt stora investeringsbehov i verksamhetslokaler och infrastruktur 5
Demografiska förändringar kräver anpassningar 5
Demografiska förändringar i förskola och skola 6
Åtgärder för att möta den demografiska utvecklingen 6
Vision, övergripande mål och kännetecken för Eda kommun 8
Resultaträkning 2024-2026 9
Investeringsbudget 2024 10
Övergripande principer för ekonomisk styrning 11
Finansiella mål 11
Anslagsbindningsnivåer 11
Driftbudget 11
Tilläggsanslag, drift 12
Investeringar 12
Definition av investering 12
Investeringsbudget 12
Investeringsbudget taxekollektivet 12
Tilläggsanslag, investering 12
Budgetprocessen 12
Tidsplan för budgetprocessen 13
Uppföljning av ekonomi och verksamhet 14
Bokslut/årsredovisning 14
Överföring mellan åren 14

Planeringsprocessen

Kommunfullmäktige antar i juni en reviderad *strategisk plan* som innehåller vision, övergripande mål och inriktning för verksamheten, finansiella mål, samt drift- och investeringsramar för planperioden.

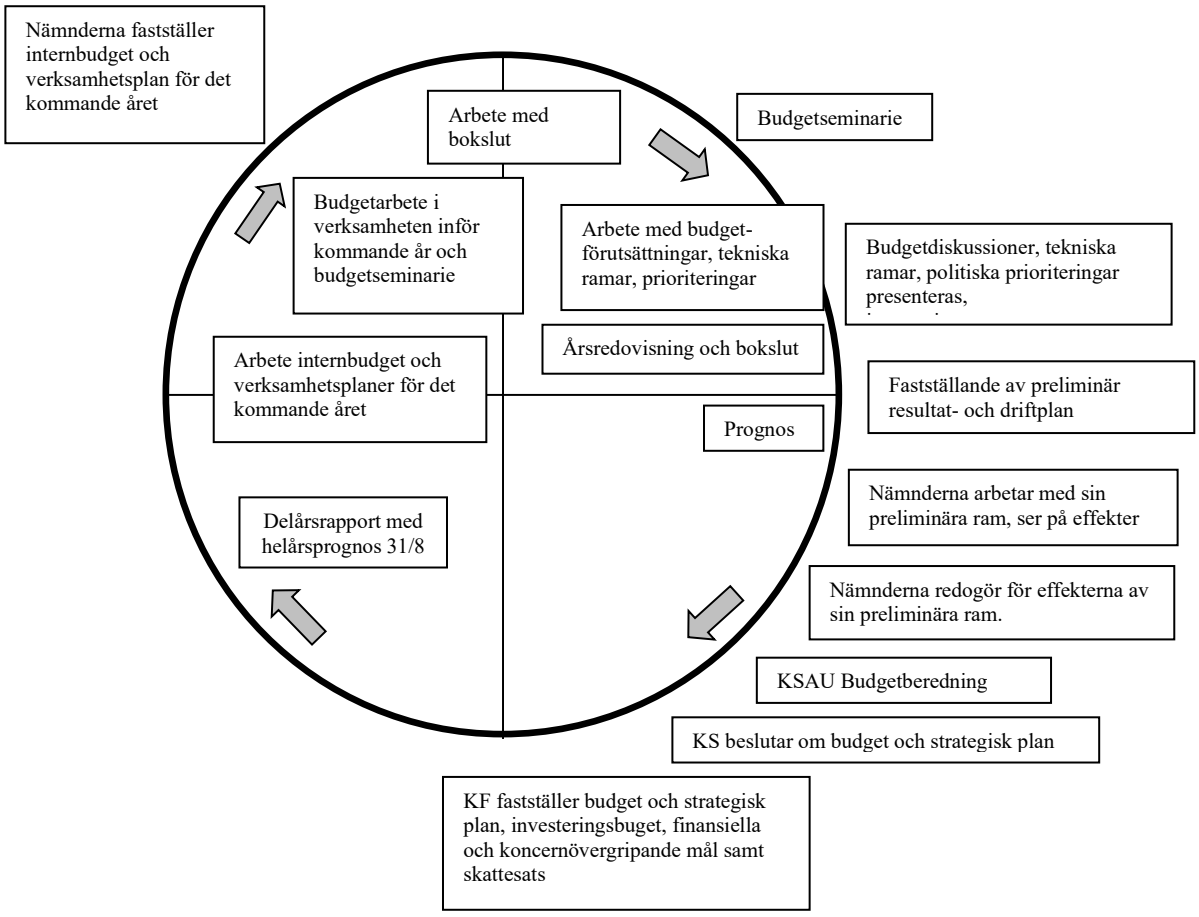

Omvärldsanalys

Ekonomiska utsikter

De kommunala verksamheternas volymökning, det vill säga kostnadsökning i fasta priser, har varit relativt låg de senaste åren. En viktig förklaring till det är att asyl- och flyktingrelaterade kostnader minskat. Resultatet i kommunsektorn beräknas bli 9 miljarder kronor eller 1,3 procent av skatter och bidrag. Finansnettot bedöms vara omkring 0, vilket är en klar förbättring jämfört med 2022, trots ett försämrat räntenetto. De flesta kommunerna anger att de ekonomiska förutsättningarna är sämre 2024 än 2023. Pensionskostnaderna ökar från redan höga nivåer samtidigt som personalkostnaderna förväntas öka relativt mycket, detta medför att arbetskraftskostnaderna totalt sett väntas öka med nästan 5 procent.

Nästan 3 av 4 ekonomichefer i kommunerna har bedömt att resultatmålet 2024 sannolikt kommer att sänkas och nära en tredjedel bedömer att resultatet blir negativt. De samlade resultaten för sektorn 2024 beräknas till ett underskott på 7 miljarder kronor, motsvarande ungefär 1 procent av skatter och bidrag.

Förändrade statsbidrag inför 2024

Ökningen av de generella bidragen till kommunerna var huvudnumret i budgetpropositionen för 2024. Dock har vissa övriga bidrag dragits ner, bland annat schablonersättningen för vård och boende för ensamkommande barn samt det särskilda statsbidraget till kommuner med högt flyktingmottagande. En förstärkning av det så kallade likvärdighetsbidraget inom skolan (som numera ska kallas för ”Kunskapsbidraget”) görs med 850 miljoner kronor från och med 2024. Dessa medel är dock inte generella utan riktade. Även inom vården sker förändringar, äldreomsorgslyftet har förlängts men däremot avslutas återhämtningsbonusen samt bidraget för att minska delade turer. Det finns också en del bidrag som tillfälligt övergår i det generella bidraget för 2024 för att därefter helt tas bort. Bland annat gäller det bidrag för att minska andelen timanställningar och bidrag för att öka antalet sjuksköterskor i äldreomsorgen.

Prisutvecklingen överstiger skatteintäkternas nominella ökning

Under prognosperioden 2023–2027 väntas skatteintäkterna öka med i genomsnitt 4,3 procent per år, vilket är högre än genomsnittet för den senaste 10-årsperioden. I rena pengar innebär detta en skatteintäktsökning på i genomsnitt 25 miljarder per år. I reala termer är dock utvecklingen rekordsvag i år och nästa år. I och med att befolkningen ökar blir utvecklingen per capita ännu svagare. Totalt minskar det reala skatteunderlaget per invånare med 2,7, procent 2023 och med 1,0 procent 2024. 2025 sker istället en rekordstor ökning av det reala skatteunderlaget. Det svängiga förloppet i den reala utvecklingen har givetvis mer med inflationen, direkt och via tjänstepensionerna, att göra, än med själva skatteunderlaget.

De generella statsbidragen ökar med 8 miljarder kronor från 2024. Drygt 1 miljard avser en reglering till följd av sänkt skatt för pensionärer och 7 miljarder är ett generellt tillskott. Kommunernas genomsnittliga skattesats har förändrats marginellt under senaste decenniet. Räknas effekter av skatteväxlingar bort har den genomsnittliga skattesatsen höjts med 5 öre, som en konsekvens av 91 skattesänkningar och 153 skattehöjningar. SKR:s enkät visar att få kommuner planerar för skattehöjningar, trots ekonomiskt tuffa tider. Kommunernas analys över vad som krävs för att ha en god ekonomisk hushållning, både avseende ekonomi och verksamhet, kommer att bli avgörande för den politiska avvägningen och många kan då behöva höja skatten inför 2024.

Fallande inflation blir avgörande för vändning 2025

För åren 2025–2027 ökar kostnaderna i huvudsak i takt med de demografiska behoven samt prisutvecklingen. År 2025 får kostnaderna en ”rekyl” nedåt, främst till följd av att kostnaderna för tjänstepensioner faller. Effekten blir stor och skillnaderna mellan effekten av pris- och löneökningar ställt mot ökningen av skatteintäkter ger den senare ett tillskott på över 20 miljarder kronor, vilket ger en positiv effekt på resultatet med motsvarande summa. Avgörande för denna vändning är att inflationen dämpas enligt SKR:s bedömning.

Fortsatt stora investeringsbehov i verksamhetslokaler och infrastruktur

Kommunernas investeringsutgifter ökade med 10 miljarder kronor 2022 till 83,4 miljarder kronor, vilket motsvarar en ökningstakt på 13 procent jämfört med tidigare år. Det är en relativt stor ökning av investeringstakten efter att den varit i stort sett oförändrad under perioden 2018–2021. Ökade byggpriser är en del av förklaringen. I vårens enkät inför Ekonomirapporten svarade 72 procent av kommunerna att prisökningar leder till högre investeringsutgifter 2023. Den största ökningen sker i vård och omsorgsverksamheter som ökar med nära 42 procent.

I kommunernas investeringsbudget för 2023 och plan för nästkommande två år fortsätter investeringarna att öka. SKR:s prognos är att de fortsätter att öka men i relativt blygsam takt under nästkommande år. I enkätsvar från kommunerna anger några att investeringsplanerna har eller kommer att ses över, exempelvis på grund av exploateringsinvesteringar som inte påbörjas på grund av marknadsförhållanden, förskjutningar i tidplaner och prioriteringar mellan objekt. Prognoser över antalet färdigställda bostäder visar mycket låga nivåer i år och 2024, vilket beror på höga räntor och byggkostnader samt inflation. Andra kommentarer lyfter kostnadsökningar inom befintliga projekt och ombudgeterade medel för investeringar som inte genomfördes 2022. I många kommuner genomförs och planeras stora infrastrukturprojekt såsom vägar, parker och VA samt renhållning.

Starka resultat under de senaste åren har bidragit till en hög självfinansiering av kommunernas investeringar. Resultat och avskrivningar har i genomsnitt motsvarat 75 procent av kommunernas investeringsutgifter under de senaste tio åren. Självfinansieringsgraden kan beskrivas som den del av investeringarna som kan finansieras av kassaflödet från den löpande verksamheten. Förenklat kan självfinansieringsgraden beräknas som den andel av investeringarna som finansieras via avskrivningar samt årets resultat.

Demografiska förändringar kräver anpassningar

I SKR:s Ekonomirapport i våras lanserades begreppet ”kommunal försörjningsbörda”, det vill säga hur de kommunala demografiska behoven förhåller sig till befolkningen i arbetsför ålder. SKR ser en ökad försörjningsbörda det närmaste decenniet, främst som en konsekvens av att de äldre ökar snabbt. Kostnaderna från behovsökningar för kommunal service, fördelat på den arbetsföra befolkningen, kommer således att bli högre framöver. Skillnaderna över landet är stora. Storstäderna sticker ut med en relativt gynnsam försörjningsbörda med såväl lägre andel barn och unga, som lägre andel äldre. Pendlingskommuner runt de större städerna har en hög andel barn och unga, men förhållandevis få äldre vilket ger en relation av total försörjningsbörda i linje med riksgenomsnittet. Landsbygdskommunerna har en förhållandevis låg andel barn och en hög andel äldre, vilket ger en hög kommunal försörjningsbörda. Enligt SCB:s kommunvisa befolkningsprognoser från 2022, kommer dessa mönster att förstärkas de närmsta åren, men med en annan utveckling på längre sikt.

Förändringen över tid beror, förenklat, på tre delar; utvecklingen av andelen barn och unga, utvecklingen av andelen 80 år och äldre och utvecklingen av andelen personer i åldrarna 20–66 år. Gruppen storstäder väntas få en förhållandevis gynnsam utveckling de närmsta åren vilket beror på att andelen barn och unga minskar snabbt, medan utvecklingen av andelen äldre ligger i nivå med genomsnittet. En snabbt ökande försörjningsbörda i gruppen landsbygdskommuner är en kombination av en svag utveckling av den arbetsföra befolkningen och att andelen yngre minskar betydligt långsammare än genomsnittet. Andelen 80 år och äldre utvecklas dock i linje med riksgenomsnittet. För pendlingskommuner nära storstäderna är utvecklingen i linje med genomsnittet. Efter 2035 sker ett trendbrott, inte minst i gruppen storstäder, där andelen i arbetsför ålder ökar långsammare samtidigt som andelen äldre ökar snabbt. Andelen barn och unga fortsätter att utvecklas svagt. Gruppen landsbygdskommuner väntas få en betydligt mer gynnsam utveckling efter 2035 vilket delvis har att göra med att andelen ”yngre äldre” minskar snabbt.

Demografiska förändringar i förskola och skola

Antalet barn i åldrarna 1–5 år, såväl som antalet inskrivna barn i förskolan, har ökat under en lång period. Men sedan 2020 har antalet barn i åldersgruppen minskat, en utveckling som förväntas fortsätta även kommande år. Antalet barn i förskoleåldern väntas minska i nio av tio kommuner fram till 2027.Enligt SCBs kommunvisa prognos från 2022 beräknas en minskning av antalet barn där den största minskningen i en kommun uppgår till 25 procent. Enligt den nya prognosen från SCB för riket per april 2023 minskar 1–5 åringarna med nära 8 procent totalt mellan 2022–2027, vilket är nästan dubbelt så mycket som i 2022 års prognos.

I grundskolan har antal barn i åldersgruppen 6–15 år ökat varje år sedan 2011. Men kommande år förväntas åldersgruppen 6–15 år minska. I riket minskar åldersgruppen mellan 2022 och 2027 med en procent. I mer än hälften av kommunerna väntas åldersgruppen minska, totalt 161, där den största minskningen uppgår till nästan 15 procent.

Befolkningen i gymnasieålder, 16–18 år, minskade kontinuerligt från 2009 fram till 2015. Det var mycket stora förändringar, år 2015 var det drygt en femtedel färre i åldersgruppen 16–18 år än 2008. Därefter har ungdomarna i gruppen ökat vilket också förväntas fortsätta till 2027. Då beräknas antalet i gymnasieålder vara tillbaka på samma nivå som år 2009. Enligt prognosen ökar antalet totalt i riket med nära 8 procent. Men det är inte alla kommuner som ökar, i 82 kommuner förväntas antalet personer i åldrarna 16–18 år att minska. Som mest minskar en kommun med 17 procent. Den kommun som ökar mest, ökar så mycket som med 42 procent.

Åtgärder för att möta den demografiska utvecklingen

Det är framför allt inom förskolan som antalet barn minskar de närmaste åren och därmed ställs kommunerna inför stora utmaningar med att ställa om verksamheten. Men även inom grundskolan krävs i många fall stora anpassningar. I gymnasieskolan är det inte lika många kommuner som har minskande antalet elever och dessutom kan kommunerna förhoppningsvis få hjälp av att reformen ”Planering och dimensionering av gymnasial utbildning” träder i kraft. Reformen innebär bland annat krav på att minst tre kommuner ska ingå primär samverkan om planering, dimensionering och erbjudande av vissa utbildningar i gymnasieskolan och yrkesinriktad utbildning i den kommunala vuxenutbildningen. Mer hänsyn ska tas till arbetsmarknadens behov. Till stöd för huvudmännens planering och dimensionering ska Skolverket från och med hösten 2023 ta fram regionala planeringsunderlag. En utökad samverkan mellan enskilda och kommunala huvudmän kan

också leda till effektivare utbudsplanering och dimensionering. Det är emellertid inte obligatoriskt för de enskilda huvudmännen att delta i samverkan.

Det finns kommuner som i budgetarbetet utgår från föregående års budget och kanske även använder sig av bemanningstal inom olika verksamheter, något som kan leda till inlåsningseffekter. De senaste åren har allt fler kommuner gått över till att använda sig av en resursfördelningsmodell som bygger på befolkningsprognoser och där resurserna fördelas utifrån beräknat antal barn, elever och brukare. För politikerna underlättar det att fatta beslut kring prioriteringar i budget eftersom modellen i sig innebär att resurserna minskar i verksamheter som har vikande befolkningssiffror och vice versa.

Mindre befolkningsförändringar ger små resursförändringar och respektive verksamhet behöver då anpassa sin organisation utifrån budgetramen. Då personalkostnaderna utgör den största kostnadsposten, är det framför allt bemanningen som behöver ses över. Eftersom skolans läsår inte stämmer överens med budgetåret är det ofta svårt att göra anpassningar när en tjänstefördelning inför ett läsår väl gjorts. Därför behöver rektorerna hjälp med barn- och elevprognoser när de planerar sin organisation.

Många kommuner vittnar om att kostnaderna för särskilt stöd ökar, till exempel kostnaden för elevassistenter, särskilda undervisningsgrupper och resursskolor. När kostnaderna för särskilt stöd ökar finns det risk att de tränger undan resurser som behövs för att utveckla undervisningen i den ordinarie verksamheten. Utgångspunkten måste alltid vara att skolans lärmiljöer ska vara inkluderande så att eleverna kan få det stöd de behöver inom ramen för den ordinarie undervisningsgruppen. Det kan till exempel handla om anpassningar, förhållningssätt och specialpedagogiskt stöd. Tillgången till speciallärare och specialpedagoger varierar i landet, vilket kan vara en orsak till ökningen av antalet elevassistenter. Sammantaget är inkluderande lärmiljöer bra för alla elever, samtidigt som möjligheten till särskiljande lösningar som särskilda undervisningsgrupper och resursskolor kan finnas för elever med extraordinära behov av stöd.

Skollagen medger möjlighet till fjärrundervisning, vilket är en viktig möjlighet för att öka tillgången till lärare i vissa ämnen och i vissa regioner där bristen är stor. Fjärrundervisning i grundskolan och motsvarande skolformer kräver dock att en handledare är med eleverna när läraren undervisar från annan plats. I mindre kommuner bör även möjligheterna till samarbete med andra kommuner kring vissa tjänster, till exempel inom administrationen, elevhälsans yrkesgrupper eller vissa lärargrupper, undersökas.

Vid större befolkningsförändringar kan större omstruktureringar krävas, exempelvis nedläggning av en skola då elevunderlaget inte räcker till för att täcka personalinsatser eller motivera ombyggnation. Det kan också vara svårt att hitta behöriga lärare. Det krävs politiskt mod att genomföra sådana omstruktureringar, även om de är rationella ur ett ekonomiskt perspektiv, då färre anställda behövs om resurserna samlas.

Källa: Ekonomirapporten oktober 2023, SKR

Vision, övergripande mål och kännetecken för Eda kommun

Styrsystemet bygger på att en vision, övergripande mål, kännetecken och verksamhetsmål tydligt hänger samman i en plan för kommunens utveckling och verksamhet.

Vision
Eda – en positiv gränskommun där människor möts – präglad av samverkan, starkt näringsliv och med ambitionen att utvecklas.

Övergripande mål

Bra boendemöjligheter
Skapa en säker, trygg och frisk kommun som erbjuder attraktiva boendemiljöer.

Goda kommunikationer
Med vägar, järnväg och tele/IT-kommunikation. Bra förbindelser inom och till kommunen för arbete, fritid och utbildning.

Ett utvecklat näringsliv
Som bidrar till tillväxt och ökad sysselsättning. Vi ska stödja entreprenörskap och innovationer och ta tillvara lokala förutsättningar.

Upplevelser
Eda kommun skall erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsutbud som är berikande både för invånare och för besökare. Vi ska lyfta fram och utveckla det som finns.

Offentlig service
En god och behovsrelaterad offentlig service.

Livslångt lärande
Kunskap för att möta framtidens kompetenskrav. En ökad utbildningsnivå. Möjligheter till distansutbildning.

Kännetecken
Vårt förhållningssätt i verksamheten utgår från medborgarfokus och kännetecknas av:

- Kvalité
- Smidighet
- Tillgänglighet
- Småskalighet

Resultaträkning 2024-2026

	2024	2025	2026
Eda kommun	**-634 013**	**-649 113**	**-662 113**
- Kommunstyrelsen	-41 785	-41 785	-41 785
- Bildningsnämnden	-256 330	-256 330	-256 330
- Servicenämnden	-67 355	-67 355	-67 355
- Myndighetsnämnden	-4 337	-4 337	-4 337
- Socialnämnd	-254 456	-256 556	-256 556
Lönekostnadsökningar	-9 750	-22 750	-35 750
Nämndernas nettokostnader	**-634 013**	**-649 113**	**-662 113**
Internränta	7 328	7 328	7 328
Pensioner	-18 400	-8 400	-8 400
Verksamheternas nettokostnader	**-645 085**	**-650 185**	**-663 185**
Skatteintäkter, gen statsbidr	**648 460**	**665 534**	**687 683**
Finansnetto	-2 000	-2 000	-2 000
Resultat före extraordinära poster	**1 375**	**13 349**	**22 498**
Årets resultat	**1 375**	**13 349**	**22 498**

Investeringsbudget 2024

	Budget 2024 (tkr)
Kommunstyrelsen	**0**
Bildningsnämnden	**700**
Investeringsram Bildning	*700*
Socialnämnden	**1 900**
Investeringsram Socialnämnden	*1 900*
Servicenämden	**52 700**
Investeringsram Gata/Park	8 100
Investeringsram Fastighet	3 150
Investeringsram Räddningstjänst	250
Investeringsram Kostsektionen	2 300
Investeringsram VA (taxekollektiv)	22 050
Investeringsram Renhållning (taxekollektiv)	1 450
Energioptimering	4 500
Omklädningsrum brandstation Charlottenberg	2 500
Gärdesskolan – kök, omklädningsrum	2 500
Skolan 7, enligt lokalplan	5 900
Myndighetsnämnden	**100**
Investeringsram Miljö & Bygg	*100*
Totalt *- varav taxekollektivet*	**55 400** *23 500*

Övergripande principer för ekonomisk styrning

De övergripande principerna för ekonomisk styrning gäller från och med 1 januari 2024.
En uppföljning och utvärdering av principerna för ekonomisk styrning skall ske årsvis och i samband med att den strategiska planen fastställes.

Finansiella mål

Den övergripande finansiella målsättningen för planperioden 2024 - 2026 är att verksamheternas nettokostnader inkl avskrivningar, inte ska överstiga 97,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Ambitionen är dock att långsiktigt ha resultat som medför att verksamheternas nettokostnader inkl avskrivningar, inte ska överstiga 95 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Resultatnivån för respektive år under planperioden ska inte vara lägre än 1,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Om avsteg från detta mål görs ska beslutet motiveras.

Målsättningen är att kommunens totala låneskuld inte bör öka. Detta innebär att kommunens investeringar bör finansieras med egna medel.

En årlig borgensavgift tas ut med 0,5 % för samtliga helägda bolag i kommunkoncernen sedan 2014.

Anslagsbindningsnivåer

Driftbudget

Kommunfullmäktige skall anvisa medel för driftbudgeten genom att anslå ett nettobelopp för respektive nämnd/styrelse. I nettobeloppet ska samtliga kostnader och intäkter ingå. Varje nämnd/styrelse beslutar om fördelningen av ekonomiska medel till olika verksamhetsområden och som totalt ryms inom anvisad budgetram samt inom de mål, riktlinjer och anvisningar i övrigt som kommunfullmäktige angett.

Omdisponering inom driftsram beslutas av respektive nämnd/styrelse.

Omdisponering av driftsram mellan nämnd/styrelse beslutas av kommunfullmäktige.

Omdisponering får endast avse innevarande budgetår.

Om tilldelad budgetram visar sig otillräcklig ska nämnden i första hand vidta omdispositioner av tillgängliga resurser inom nämndens samlade budgetram och i andra hand aktualisera behovet av att ändra målen för verksamheten hos kommunfullmäktige.

I de fall omdisponeringen föranleds av större förändringar i verksamheternas inriktning skall frågan behandlas och beslutas av kommunfullmäktige.

Tilläggsanslag, drift

Nya behov som uppstår under året hanteras inom nämnden och inom den budgetram som tilldelats. Eventuella tilläggsanslag med anledning av oförutsedda händelser beslutas av kommunfullmäktige.

Investeringar

Definition av investering

Med investering avses anskaffning av tillgångar för stadigvarande bruk eller innehav, dvs en anläggningstillgång.

Anläggningstillgången ska, för att redovisas som en investering, ha en nyttjandetid överstigande tre år samt ha ett anskaffningsvärde som överstiger 1 prisbasbelopp.

Investeringsbudget

Varje nämnd tilldelas en investeringsram per verksamhetsområde (exempelvis gata, fastighet) för nästkommande år som bygger på en investeringsplan som redovisas på budgetberedningen. Höjning av tilldelad ram under året beslutas av kommunfullmäktige. Medel för investeringsobjekt över 3 mkr anvisas per objekt. Respektive nämnd beslutar om fördelningen av investeringsmedel för de enskilda projekten inom respektive område. Uppföljning ska ske löpande under året i respektive nämnd.

Omdisponering av budgeterade investeringsmedel mellan projektområden inom samma nämnd överstigande 1 miljon kronor eller för enskilda projekt som överstiger 3 miljoner kronor beslutas av kommunfullmäktige. I annat fall tas beslut av nämnden.

Investeringsbudget taxekollektivet

De taxefinansierad verksamheterna VA (Vatten och Avlopp) och Renhållning ska bära sina egna kapitaltjänstkostnader via fastställd taxa. Respektive kollektiv får en tilldelad investeringsram som bygger på en investeringsplan som redovisas på budgetberedningen. Medel för investeringsobjekt över 5 mkr anvisas per objekt.

Omdisponering av budgeterade investeringsmedel mellan projektområden överstigande 3 miljon kronor eller för enskilda projekt som överstiger 5 miljoner kronor beslutas av kommunfullmäktige. I annat fall tas beslut av nämnden.

Tilläggsanslag, investering

Begäran av tilläggsanslag ska föregås av analys över möjligheten till omdisponering. Tilläggsanslag av investeringsmedel beslutas av kommunfullmäktige.

Budgetprocessen

Kommunen ska varje år upprätta en strategisk plan innehållande en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. I planen ska redovisas vilka anslag som ska utgå och hur stor skattesatsen ska vara. Budgeten ska också innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under en period av tre år. Budgeten skall upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om det vid räkenskapsårets slut visar sig att kostnaderna överstiger intäkterna, skall det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmaste tre åren. Om det finns synnerliga skäl kan kommunfullmäktige besluta att sådan reglering inte ska göras.

Tidsplan för budgetprocessen

Oktober-februari
Budgetarbete i verksamheten, arbeta fram underlag till budgetseminarie i februari. Övergripande ekonomi, mål, utmaningar etc.

Februari
Budgetseminarie för kommunstyrelsens ledamöter samt ordförande, vice ordförande och oppositionsrepresentant från respektive nämnd. Tjänstepersoner från verksamheten deltar. Information om budgetförutsättningar för planperioden, ekonomi och mål.

Mars
Vid första tillfället i mars redovisas resultat- och driftsplan enligt liggande flerårsplan, justerad med ny skatteprognos. Budgetförutsättningar för den kommande planperioden diskuteras och preliminära tekniska ramar presenteras. Politiska prioriteringar tillkännages ekonomiavdelningen som får i uppdrag att utarbeta förslag till preliminär ramtilldelning enligt givna villkor till nästa möte.

Vid det andra mötet i mars presenteras en uppdaterad resultat- och driftplan i enlighet med villkor givna från förra mötet. De finansiella målen presenteras och likaså verksamhetsmålen. Fortsatt diskussion kring politiska prioriteringar vilket sedan ska mynna ut i en preliminär resultat- och driftplan för kommande planperiod.

I samband med detta informeras centralråd om budgetförutsättningar och målarbetet. Därefter följer en fortsatt diskussion om den preliminära ramtilldelningen utifrån tekniska ramar samt politiska prioriteringar, investeringsutrymme samt finansiella och verksamhetsmål. Målet är att fastställa en preliminär resultat- och driftsplan samt investeringsutrymme som därefter överlämnas till nämnderna.

Deltagare vid dessa tillfällen är ledamöter i kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU), tjänstepersoner från verksamheten samt representanter från ekonomiavdelningen.

April
Nämnderna arbetar med sin preliminärt tilldelade ram och ser över vilka effekter det får för deras verksamhet.

Maj
Under inledningen av maj månad hålls ett möte med KSAU, tjänstepersoner från verksamheten, representanter från ekonomiavdelningen samt representanter från respektive nämnd där nämnderna redogör för effekterna av den preliminära ramtilldelningen för drift och investering, samt eventuell övrig information enligt budgetanvisningar. Detta tas sedan med in i budgetberedningen som äger rum under KSAU:s ordinarie sammanträde i maj månad. Här fastställs sedan slutligt förslag till resultat- och driftplan, investeringsbudget, finansiella mål, koncernövergripande mål samt målindikatorer och skattesats.

Därefter sker central samverkan om förslag till budgetramar för kommande planperiod, skattesats, mål och investeringsbudget.

Juni
Kommunstyrelsen fastställer slutligt förslag till resultat- och driftplan, investeringsbudget, finansiella mål, koncernövergripande mål inklusive målindikatorer samt skattesats.

I juni ska sedan också kommunfullmäktige besluta kring resultat- och driftplan, investeringsbudget, finansiella mål, koncernövergripande mål inklusive målindikatorer samt skattesats.

Uppföljning av ekonomi och verksamhet

Det är viktigt att fastlagda mål, både ekonomiska och verksamhetsmässiga, följs upp regelbundet under budgetåret.

Rapportering skall ske månadsvis dels mellan verksamhetsområde och nämnd/styrelse och dels mellan nämnd/styrelse och kommunstyrelse samt kommunfullmäktige.

Mellan verksamhet och nämnd/styrelse ska en uppföljning ske kontinuerligt. Den ekonomiska uppföljningen ska innehålla både drift- och investeringsredovisning.

Vid prognostiserad negativ budgetavvikelse ska verksamhetschef skyndsamt lämna förslag till åtgärder så att balans uppnås inom pågående budgetår.

Nämnden ska senast vid sitt påföljande sammanträde fatta beslut beträffande de förslag som framlagts av verksamhetschef. Beslutet ska leda till att nämndens verksamhet hålls inom budgeterad ram.

Rapportering från nämnd/styrelse till kommunfullmäktige ska ske vid tre tillfällen under året:

- Efter den 31 mars i samband med helårsprognos
- Efter den 31 augusti i samband med delårsbokslut
- Efter den 31 december i samband med årsbokslutet

Vid delårsbokslut och årsbokslut ska dessa överlämnas till kommunens förtroendevalda revisorer för granskning.

Bokslut/årsredovisning

Efter verksamhetsårets slut ska nämnd/styrelse upprätta en ekonomisk sammanställning och avge en verksamhetsberättelse i enlighet med utskickad bokslutsanvisning från ekonomiavdelningen.

En årsredovisning ska upprättas som omfattar hela kommunkoncernen. Årsredovisningen ska godkännas av kommunstyrelsen före revisorernas granskning. Årsredovisningen skall behandlas av kommunfullmäktige senast under maj månad året efter verksamhetsåret.

Överföring mellan åren

Eventuell ombudgetering avseende investeringar ska hanteras enligt bokslutsanvisningarna. Huvudprincipen är att pågående investeringsprojekt som inte är färdigställda ombudgeteras. Investeringar som inte har påbörjats under året är inte givna för ombudgetering. Ombudgetering gällande driftsredovisning är inte tillåten.